

Evidencijski broj / Article ID: [22013941](#)
Vrsta novine / Frequency: [Dnevna](#)
Zemlja porijekla / Country of origin: [Hrvatska](#)
Rubrika / Section:

Evidencijski broj / Article ID: 22013941
 Vrsta novine / Frequency: Dnevna
 Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
 Rubrika / Section:

BOZIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

Predstavljani
 rezultati
 višegodišnjeg
 istraživanja
 "Tatinica - bizantski
 brodolom"

BLAGO U MORU POKRAJ MLJETA

Nadjeni zlatnici četvorice bizantskih careva, kopče ukrašene smaragdima...

Istraživači smatraju da je riječ o najvažnijem brodolomu bizantskog
 razdoblja na Sredozemlju. Dogodio se krajem 7. i početkom 8. stoljeća

IVANA KRNIĆ

Četiri zlatne poja-
 sne garniture, kop-
 če i jezički ukrašeni
 smaragdima, rubi-
 nima i biserima, zlatnici četvo-
 rice bizantskih careva te pečat-
 ni prsten s prikazom cara. Sve je
 to stoljećima ležalo na morskome
 dnu kod Mljeta. Raskošni pred-
 meti nisu bili jedini teret broda
 potonulog krajem 7. ili početkom
 8. stoljeća, ali upravo oni otvaraju
 najzanimljivije pitanje: tko je bio
 na plovilu koje je pokušalo prona-
 či zaklon u uvali Polače?

Odgovor još nije konačan, no
 nalazi upućuju na to da je bro-
 dom putovao visokopozicionira-
 ni carski dužnosnik. Na lokalitetu
 Tatinica dosad je pronađeno vi-
 še od 40 zlatnih predmeta, uku-
 pno teških oko 600 grama. Takva
 količina zlata, a osobito karakter
 luksuznih pojasnih garnitura i
 pseudokopči ukrašenih dragim
 kamenjem i biserima, nema po-
 znatu usporedbu među podvod-
 nim arheološkim nalazištima tog
 razdoblja na Sredozemlju.

Heraklijeva dinastija

Rezultati višegodišnjeg istraži-
 vanja predstavljeni su jučer u Po-
 lačama na Mljetu. Projekt "Tati-
 nica - bizantski brodolom" Odjel za
 podvodnu arheologiju Hrvatskog
 restauratorskog zavoda sustav-
 no provodi od 2015., s međuna-
 rodnom timom stručnjaka. Istra-
 živači smatraju da je riječ o jed-
 nom od najvažnijih brodoloma
 bizantskog razdoblja na cijelom
 Sredozemlju.

- Ovo je impresivna količina

BOZIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

zlatnih predmeta i neprocjenjiva kulturna baština koja dosad nije zabilježena na podvodnim arheološkim nalazištima u Sredozemlju - rekao je voditelj istraživanja Igor Miholjek. Prema njegovim riječima, nalazi pokazuju da brod nije prevozio samo uobičajenu trgovačku robu. Moguće je da je na njemu bio visoki dostojanstvenik, možda u pratnji predmeta namijenjenih diplomatskoj misiji u politički vrlo nemirnom razdoblju.

Četiri zlatnika careva iz Heraklijeve dinastije arheolozima su omogućila da potonuće smjeste na kraj 7. ili početak 8. stoljeća. No zlato je samo dio priče. Na dnu su pronađene i različite vrste amfora, keramičko posuđe, zlatarske vage i utezi, žetoni i kockice za igru izrađeni od bjelokosti te dijelovi brodske opreme. Zajedno stvaraju rijetko cjelovitu sliku života na brodu, njegova komercijalnog tereta i trgovačkih veza koje su u to vrijeme povezivale različite dijelove Mediterana.

Upravo ta kombinacija svakodnevnih i iznimno luksuznih predmeta čini lokalitet posebnim. Profesor Justin Leidwanger sa Sveučilišta Stanford, čiji tim analizira amfore i keramiku, nazvao ga je najvažnijim brodolomom svog razdoblja. Istaknuo je da je to trenutno jedini brodolom iz tog vremena na kojem se provode istraživanja te da njegov raznovrstan arheološki materijal omogućuje bolje razumijevanje trgovine i društvenih odnosa u Bizantskom Carstvu.

- Ako proučavate kraj kasnog Rimskog Carstva i njegovu transformaciju u srednjovjekovni svijet, ovo je kritičan lokalitet za razumijevanje načina na koji su pomorski putevi držali Mediteran na okupu prije nego što se Carstvo raspalo - rekao je Leidwanger.

Mljet se nalazio na važnom pomorskom pravcu koji je istočnu obalu Jadrana povezivao s ostatkom Sredozemlja. Pretpostavlja se da je bizantski brod stradao pokušavajući se skloniti od nevremena u uvali Polače. Njezin zaštićeni položaj i kasnoantička palača stoljećima su je činili sigurnim utočištem za brodove na toj ruti.

Zahtjevno istraživanje

U 19 godina sustavnih istraživanja podmorja Mljeta pronađeno je dvadesetak dotad nepoznatih brodoloma iz različitih razdoblja. Voditelj Odjela Pavle Dugonjić naglasio je da se Tatinica ipak izdvaja predmetima kakvi dosad nisu bili zabilježeni u podmorju Sredozemlja. Projekt okuplja domaće i strane stručnjake, a u dokumentiranju se koriste 3D skeniranje i fotogrametrija.

Posebno važan dio posla odnosi se na ostatke drvene brodske konstrukcije. Njih proučava dr. Anton Divić iz NavArchosa, a dokumentacija bi trebala pokazati kako je brod bio građen u razdoblju o kojem nema mnogo podataka. U zahtjevnom istraživanju sudjeluju i Zapovjedništvo za intervencije MUP-a te lokalni ronionci i centar Aquatica Mljet. Njegov vlasnik Mario Orlandini istaknuo je važnost suradnje arheologa s lokalnom zajednicom.

Posao na Tatinici nije završen. Slijede laboratorijske analize, restauracija i usporedna proučavanja. □

PROF. JUSTIN LEIDWANGER
 (Sveučilište Stanford)

Ovo je jedini brodolom iz tog vremena na kojem se trenutno provode istraživanja. Arheološki materijal omogućuje bolje razumijevanje trgovine i odnosa u Bizantskom Carstvu